

Paraisten kaupunki
Tekniset tukipalvelut

Paraisten kaupungin leik- kialueiden turvallisuus- asiakirja

Selvitysosa

Daniel Falck

2020

Sisällys

1. Yleistä	2
1.1 Lainsäädäntö ja standardit	2
2. Palvelun tarjoaja	3
3. Turvallisuusasioista vastaava(t) henkilö(t) ja varahenkilö(t)	3
4. Leikkikenttien huollosta vastaava yksikkö	3
5. Leikkipaikkojen sijainti ja niistä tiedottaminen	4
6. Leikkikenttien tarkastussuunnitelma	4
6.1 Käyttöönottotarkastus	4
6.2 Vuositarkastus	5
6.3 Toiminnallinen tarkastus	5
6.4 Rutiininomainen silmämääräinen tarkastus	6
7. Leikkikenttien kunnossapitosuunnitelma	6
7.1 Hoitotyöt	6
7.2 Kunnossapitotyöt	6
7.3 Korjaukset.....	7
7.4 Kunnossapitotöistä tehtävät kirjaukset ja dokumentointi	7
8. Riskikartoitus.....	8
8.1 Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset	8
8.2. Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi tai riskien pienentämiseksi	10
8.3 Turvallisuusasioihin perehdyttäminen ja kouluttaminen	10
9. Ohjeet onnettomuuksien ja vaaratilanteiden varalta	11
10. Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden kirjaaminen ja ilmoittaminen	11
11. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset	12

PARAISTEN KAUPUNGIN LEIKKIALUEIDEN TURVALLISUUSASIAKIRJA

1. Yleistä

Tämä turvallisuusasiakirja koskee Paraisten kaupungin ulkoleikkialueita. Turvallisuusasiakirja on Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) ja sitä täydentävän valtioneuvoston asetuksen (1110/2011) mukainen asiakirja, joka sisältää suunnitelman Paraisten kaupungin ulkoleikkipaikkojen vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamisesta palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

Turvallisuusasiakirja tulee pitää jatkuvasti ajan tasalla ja sitä on päivitettävä olosuhteissa tapahtuvien muutosten myötä. Päivittämistä vaativia muutoksia ovat mm. uudet suoritus- / toimintapaikat ja -tilat, uudet laitteet ja koneet sekä toimintatapojen muutokset. Turvallisuusasiakirjan sisältöä pidetään yllä ja sitä tarkistetaan kerran vuodessa.

Kuluttajaturvallisuuslain mukaan toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit. Tässä yhteydessä toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan Paraisten kaupunkia, kulutustavaralla leikkialueella olevaa välineistöä ja kuluttajapalvelulla leikkikentän rakentamista ja kunnossapitoa.

Vastuu leikkipaikkojen turvallisuudesta jakautuu kaikkien leikkikentän toimijoiden välille, eli leikkikenttävälineiden valmistajille, leikkikentän kunnossapitäjälle ja omistajalle. Näiden vastuu ei kuitenkaan poista lasten huoltajien vastuuta lasten turvallisuudesta ja valvonnasta.

1.1 Lainsäädäntö ja standardit

Leikkialueiden turvallisuusvaatimukset esitetään laissa ja standardeissa. Näitä ovat mm.:

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)

- määrittää velvoitteet palvelun tarjoajalle

Tuotevastuulaki (694/17.8.1990)

- määrittää velvoitteet tuotteen valmistajalle

Leikkikenttävälineiden turvallisuusvaatimuksille on olemassa eurooppalaiset standardit. Standardien vaatimukset on laadittu yhteistyössä laitevalmistajien, valvontaviranomaisten ja kuluttajatahojen kanssa. Erilaisen teknisten vaatimusten taustalla saattaa olla jokin tapahtunut onnettomuus tai läheltä piti -tilanne.

Leikkialuestandardit SFS EN 1176, 1177

- määrittävät leikkipaikkavälineiden rakenteelliset vaatimukset
- määrittävät leikkipaikkojen yleiset turvallisuusvaatimukset

Valtioneuvoston asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (613/2004)

Järjestyslaki (612/2003) määrittää leikkipaikat yleisiksi paikoiksi, jonka nojalla kaikki järjestyslain määräykset (mm. koirien poissa pitäminen) koskevat myös leikkipaikkoja.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ohjaa alueiden käyttöä ja rakentamista.

2. Palvelun tarjoaja

Leikkialuepalvelun tarjoajana toimii Paraisten kaupunki. Paraisten kaupungin leikkialueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa:

Paraisten kaupunki
Tekniset tukipalvelut
Rantatie 28, 21600 Parainen
puh. 044 3585724
parainen@parainen.fi
Y-tunnus 0136082-5

3. Turvallisuusasioista vastaava(t) henkilö(t) ja varahenkilö(t)

Vastaava:

Daniel Falck
vt. kaupungin puutarhuri,
Tiemestarinkuja 2
21600 PARAINEN
puh: 040 4885686

Varahenkilöt:

Leikkipaikkatarkastajat, jotka ovat suorittaneet Viherympäristöliiton tai vastaavan tahon järjestämän ulko-leikkipaikkojen turvallisuus- peruskurssin ja joilla on kokemusta leikkipaikkojen rakentamisesta.

4. Leikkikenttien huollosta vastaava yksikkö

Leikkikenttien huollosta vastaa Paraisten kaupungin tekniset tukipalvelut. Leikkikenttien vuositarkastuksen sekä toiminnallisen tarkastuksen yhteydessä määritetään tarvittavat leikkikenttävälineiden huollot ja korjaukset. Näistä vastaavat:

Kaupunginpuutarhuri yhdessä leikkipaikkatarkastajien kanssa.

5. Leikkipaikkojen sijainti ja niistä tiedottaminen

Paraisten kaupungin alueella on tällä hetkellä (13) leikkipaikkaa, joita tämä turvallisuusasiakirja koskee. Leikkipaikat sijaitsevat yleisillä viheralueilla. Mukana ei ole koulujen ja päiväkotien pihoja. Leikkialueista kaksi sijaitsee saaristokaupunginosissa Nauvossa ja Korppoossa.

Leikkipaikkojen osoitetiedot ja koordinaatit löytyvät leikkipaikkojen opastetauluista sekä tämän dokumentin puistokortteista. Lisäksi likimääräiset sijainnit näytetään karttatietona Paraisten kaupungin nettisivuilla

<https://www.pargas.fi/fi/web/pargas/viheralueet-ja-leikkipaikat>

Leikkipaikkoihin liittyvissä asioissa tiedotuskanavana käytetään kaupungin nettisivuja ja leikkipaikkojen ilmoitustauluja. Tarvittaessa asioista tiedotetaan paikallislehdessä.

Leikkipaikoilla on opastetaulut, jossa on vähintään seuraavat tiedot: kunnossapitäjän nimi, leikkipaikan nimi, koordinaattitiedot leikkipaikan sijainnista, yleinen hälytysnumero ja puhelinnumerot ilkivalta- ja vikailmoitukselle.

6. Leikkikenttien tarkastussuunnitelma

Paraisten kaupungin leikkipaikkojen turvallisuus tarkastetaan suunnitelmallisesti. Tehtävät tarkastukset ovat

- leikkipaikan valmistuessa tehtävä **käyttöönottotarkastus**
- kerran vuodessa keväisin tehtävä **vuositarkastus**
- sulan maan aikana kolmen kuukauden välein tehtävä **toiminnallinen tarkastus** sekä
- noin kerran viikossa leikkipaikan hoitotöiden ohessa tehtävä **rutiniinomainen silmämääräinen tarkastus**.

6.1 Käyttöönottotarkastus

Ennen leikkipaikan käyttöönottoa (uusi leikkipaikka / saneerattu leikkipaikka) on tehtävä tarkastus, jolla varmistetaan leikkipaikan yleinen turvallisuus, välineiden ohjeiden mukainen kokoaminen ja pystytys sekä muut turvallisuuteen liittyvät seikat, mm. alusta ja turvaetäisyydet. Leikkipaikkojen käyttöönottotarkastuksen tekevät tehtävään erikseen nimetyt teknisen yksikön vakituiset työntekijät (leikkipaikkatarkastajat).

Tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja. Tarkastuksen suorittavalla henkilöllä tulee olla tähän tehtävään vaadittava pätevyys (esim. Ulkoleikkipaikkojen turvallisuus-koulutus, VYL).

6.2 Vuositarkastus

Vuositarkastuksessa tutkitaan välineen, perustusten ja turva-alustojen kokonaisturvallisuustaso. Tarkastetaan myös mahdolliset muutokset sään aiheuttamien vaurioiden, lahoamisen tai korroosion seurauksena sekä mahdolliset muutokset välineen turvallisuustasossa sen osien korjauksen, lisäyksen tai vaihdon jälkeen. Erityistä huomiota kiinnitetään kiinteästi asennettuihin osiin. Tarvittaessa rakenteita voidaan kaivaa esiin tai purkaa turvallisuuden selvittämiseksi. Vuositarkastus tehdään keväällä, välittömästi lumen ja jään sulettua.

Tarkastuksen suorittavalla henkilöllä tulee olla tähän tehtävään vaadittava pätevyys (esim. Ulkoleikkipaikkojen turvallisuus-koulutus, VYL). Tarkastus on tehtävä vähintään valmistajan ohjeiden mukaisesti. Vuositarkastuksesta tehdään tarkastusraportti, jonka otsikoksi kirjataan vuositarkastus. Raporttiin kirjataan leikkipaikan varusteissa kyseisellä tarkastuskäynnillä havaitut puutteet ja vauriot sekä korjauksen kiireellisyys.

Raportti arkistoidaan tietojärjestelmään sähköisessä muodossa. Tarkastuksen perusteella tehdään myös lista kuluvan kauden aikana tehtävistä korjaus- tai purkutoimenpiteistä (kaupunginpuutarhuri).

Puistokohtaiset laitelistat löytyvät jokaisen puiston esittelystä. Leikkivälineiden huolto-ohjeet löytyvät laite-toimittajien sivuilta / laitetoimittajien kansioista. Huolto-ohjeet tulee sisällyttää turvakansioon siten, että huolto-ohjeiden mukainen laitetarkastus ja huolto tehdään näiden ohjeiden perusteella vuositarkastuksen yhteydessä.

6.3 Toiminnallinen tarkastus

Toiminnallisessa tarkastuksessa tarkastetaan välineen toiminta ja stabiliteetti. Erityistä huomiota kiinnitetään kuluvien osien kuntoon ja turvallisuuteen sekä kiinteästi asennettuihin osiin. Tarkastettavia asioita ovat mm. puhtaus, välineen ja maan välinen tila, alustamateriaalin kunto, näkyvissä olevat perustukset, terävät reunat, puuttuvat osat, liiallinen kuluminen ja rakenteiden eheys.

Toiminnallinen tarkastus tehdään vuositarkastuksen jälkeen kolmen kuukauden kuluessa edellisestä tarkastuksesta. Toiminnallisia tarkastuksia tehdään vain sulan maan aikana.

Tarkastuksen suorittavalla henkilöllä tulee olla tähän tehtävään vaadittava pätevyys. Tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja.

Tarkastuksen perusteella tehdään tarvittaessa lista mahdollisista laajemmista välittömästi tehtävistä korjaus- tai purkutoimenpiteistä. Lista laaditaan yhteistyössä kaupunginpuutarhurin kanssa.

6.4 Rutiinomainen silmämääräinen tarkastus

Rutiinomainen silmämääräinen tarkastus tehdään normaalikäytöstä, ilkvallasta ja sääolosuhteista johtuvien vikojen ja puutteiden havaitsemiseksi. Tarkastus tehdään noin viikoittain leikkipaikan yleisten tavanomaisten kunnossapitotöiden yhteydessä. Tarkastuksessa kiinnitetään huomiota alueen yleissiisteyteen sekä leikkivälineiden ehjyyteen ja toimivuuteen.

Leikkipaikkojen rutiinomaisia silmämääräisiä tarkastuksia tekevät teknisen yksikön vakituiset työntekijät ja kausityöntekijät omilla vastuualueillaan. Havaitut puutteet ilmoitetaan työnjohdolle, joka kirjaa puutteet sisäiseen toimenpidetaulukkaan korjausmääräyksenä.

Kaupungin puistoista seuraavissa on säännöllistä kunnallista perhepäivähoidon toimintaa:

Tennbyn leikkipuisto, Isoniityn leikkipaikka, Leikkirinki, Siilipuisto, Myllymäenpuisto, Jupiteripuisto, Tammi-
puisto sekä Keinupuisto. Perhepäivähoidon henkilöstö tarkastaa silmämääräisesti ennen toiminnan aloittamista puiston turvallisuuden ja ilmoittaa välittömästi kunnossapitäjälle, jos puistossa on ongelmia.

LIITE 1 Rutiinitarkastuksen ja toiminnallisen tarkastuksen muistilista

7. Leikkikenttien kunnossapitosuunnitelma

Paraisten kaupungin leikkipaikkoja ylläpidetään suunnitelmallisesti. Toimenpiteet painottuvat sulan maan aikaan, jolloin leikkipaikkojen käyttö on runsasta.

Ylläpidolla tarkoitetaan leikkipaikkojen ja leikkivälineiden hoitotöitä sekä kunnossapitotöitä. Lisäksi leikkipaikoilla tehdään erilaisia laajempia korjaustöitä.

Hoitotöitä ovat mm. leikkialueen siivoustyöt, töhryjen / ilkvallan jälkien poistot sekä kasvillisuuden hoitotyöt.

Kunnossapitotöitä ovat mm. leikkipaikan ja leikkivälineiden pienet korjaukset sekä kuluneiden rakenteiden ja osien vaihtaminen sekä putoamista vaimentavan turvahiekan lisääminen ja parantaminen.

7.1 Hoitotyöt

Leikkipaikkojen hoitotöitä tekevät teknisen yksikön vakituiset työntekijät ja kausityöntekijät omilla heille nimetyillä vastuualueillaan.

7.2 Kunnossapitotyöt

Leikkipaikkojen leikkivälineiden kunnossapitotöitä tekevät tehtävään erikseen nimetyt teknisen yksikön vakituiset työntekijät (leikkipaikkatarkastajat), jotka ovat suorittaneet Viherympäristöliiton tai vastaavan tahon järjestämän ulkoleikkipaikkojen turvallisuus- peruskurssin ja joilla on kokemusta leikkipaikkojen rakentamisesta. Kunnossapitotyöt tehdään kiireellisyyden vaatiman aikataulun mukaisesti.

Tehdyt kunnossapitotyöt kirjataan kaupungin sisäisessä käytössä olevaan verkkoon Excel taulukkoon (Toimenpidetaulukko). Taulukkoon kirjattavia asioita ovat pvm, käynnin kesto, kävijät, havainnot ja muut tehdyt työt. Sisäisessä verkossa olevasta tiedostosta voivat sekä työnjohto että työn tekijät seurata ajantasaisesti puistojen tilaa.

7.3 Korjaukset

Tarkastuksissa ja rutiinikäynneillä sekä käyttäjäpalautteen perusteella tietoon saadut leikkivälineen käytön turvallisuuteen vaikuttavat viat korjataan välittömästi. Muut pienemmät korjaustyöt tehdään kiireellisyyden vaatiman aikataulun mukaisesti.

Leikkipaikkojen leikkivälineiden korjauksia tekevät tehtävään erikseen nimetyt leikkipaikkatarkastajat. Kaikki leikkipaikkavälineille tehdyt korjaustoimenpiteet kirjataan erilliseen sähköiseen Toimenpidetaulukkoon.

Suurempien vaurioiden kohdalla kaupunginpuutarhuri määrittää tehtävät toimenpiteet ja esittää niille aikataulua Tekniselle päällikölle tai Kaupunginhallituksen teknisten tukipalveluiden jaoston eteenpäin vietäväksi määrärahojen varaamiseksi kohteelle.

7.4 Kunnossapitotöistä tehtävät kirjaukset ja dokumentointi

Leikkipaikkatarkastajat kirjaavat tarkastustensa yhteydessä ilmi tulleet toimenpiteitä vaativat viat ja puutteet Toimenpidetaulukkoon päivämäärällä varustettuna. Kun vika tai puute korjataan, siitä tehdään Toimenpidetaulukkoon uusi merkintä päivämäärän ja työn suorittajan kuittauksella.

Käyttäjäpalautteen kautta tai muuta kautta saadut ilmoitukset tarkistetaan mahdollisimman nopeasti maastossa ja toimenpiteitä vaativa vika ja puute merkitään Toimenpidetaulukkoon edellä kuvatulla tavalla.

Kalenterivuoden päätteeksi toimenpidetaulukosta muodostuu dokumentti, jossa havaittujen puutteiden ja vikojen korjaaminen on todennettavissa. Nämä dokumentit arkistoidaan mahdollisia tarkastuksia varten kaupungin teknisen yksikön arkistoon.

LIITE 2 Toimenpidetaulukko

8. Riskikartoitus

Riskien arvioinnissa mietitään, mistä vaaroista saattaa aiheutua vakavimmat tapaturmat ja minkä vaarojen osalta on suuri todennäköisyys, että ne aiheuttavat onnettomuuden. Mietittäessä toteutettavia toimenpiteitä eniten huomiota kiinnitetään vaaroihin, joiden seuraukset ovat vakavimpia (esim. hengen menetys tai pysyvä vammautuminen) tai joilla on suuri todennäköisyys tapahtua, vaikka yksittäisen tapahtuman seuraukset voisivatkin olla vähäiset (esim. kentän käyttäjien toistuvista liukastumisista aiheutuvat loukkaantumiset).

Leikkipaikan lähistön liikenne ja sille johtavien kulkuyhteyksien liikenne aiheuttavat riskitekijän. Leikkipaikalle johtavien kulkuyhteyksien turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa. Leikkipaikan riskitekijöitä voivat olla myös luonnonmuodot, vesistöt ja kasvillisuus.

Tarvittaessa leikkipaikat aidataan erilleen edellä mainituista vaaroista.

Kaikkien leikkipaikkavälineiden ja -rakenteiden tulee täyttää leikkipaikkojen turvallisuudeksi laadittujen normistojen ja säädösten määräykset.

8.1 Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

Leikkialueiden toiminnan luonteesta johtuen niillä sattuu eriasteisia tapaturmia, jotka useimmiten ovat lieviä (esim. törmäykset, naarmut, kaatumiset, pienet haavat) ja eivät vaadi erityistä hoitoa. Lievempien tapaturmien lisäksi alueilla voi sattua myös vakavia onnettomuuksia, joita ovat mm. putoaminen korkealta, kuristuminen ja kiinnijuuttuminen ja voimakkaat törmäykset.

Leikkialueiden toiminnallisen luonteen johdosta aina voi siis tapahtua vahinkoja. Tämä riski on hyväksyttävä, mutta tarpeellisilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan, että vakavan loukkaantumisen vaaraa ei pääse syntymään. Seuraavan sivun taulukkoon on koottu leikkialueiden sisäisiä ja ulkoisia vaaratekijöitä ja luokiteltu riskin toteutumisen mahdollisuus (epätodennäköinen, mahdollinen, melko suuri, merkittävä). Kohdat, joissa riski on arvioitu melko suureksi, on otettu rutiininomaisen tarkastuksen muistilistaan, jolloin näitä kohtia voidaan seurata erityisellä painolla.

Lisäksi seuraavan sivun taulukossa on lyhyesti kuvattu vaaratekijän seuraus / tapaturman laatu ja näiden estämiseksi tehtävät toimenpiteet.

Leikkialueiden riskitekijöiden arviointi. Riskit: epätodennäköinen, mahdollinen, melko suuri, merkittävä			
Riski / ongelma	Todennäköisyys	Seuraus / tapaturman laatu	Torjunta / korjaava toimenpide
Leikkialueen sisäisiä vaaratekijöitä			
Välineen tai laitteen rikkoutuminen	Mahdollinen	Putoaminen, kaatuminen, pisto- tai viiltohaava	Huoltosuunnitelman mukaiset tarkastukset ja rikkoutuneen laitteen käytöstä poisto
Laitteen väärinkäyttö	Melko suuri	Putoaminen ja putoamisvamma. Murtumat, nyrjähdykset ja sijoiltaanmenot (myös pysyvä haitta mahdollinen)	Laitteiden ohjeistettu asennus ja SFS-standardoitujen välineiden hankinta
Putoamisvamma	Mahdollinen	Puutteellinen tai riittämätön putoamisalusta	Alustan riittävän iskunvaimennuksen säännöllinen tarkastaminen
Lapsi jää kiinni kypärästä tai vaatteesta laitteeseen	Mahdollinen	Tukehtumisvaara tai tapaturma. Kuristuminen, puristuminen tai tukehtuminen.	Muistutus mahdollisesta vaarasta opastaululla ja ohjeet hätätilanteita varten
Karkaaminen	Mahdollinen	Lapsi ei ole enää aikuisen valvonnassa.	Portit pidetään lukittuina. Aidat ovat riittävän korkeat 120< tai tiheet eikä niiden alitse pääse ryömimään.
Ilkivalta	Mahdollinen	Rikkoutuminen ja sen myötä käyttäjän loukkaantuminen	Huoltosuunnitelman mukaiset tarkastukset ja rikkoutuneen laitteen käytöstä poisto
Neulat, lasinsirut tai terävät roskat / oksat, huumeet	Mahdollinen	Haavat, tautivaara	Säännölliset tarkastukset ja riittävästi roska-astioita, ympäröivä nurmikko pidetään lyhyenä
Vaaralliset kasvit, taudit ja jätökset	Melko suuri	Iho-oireet, myrkytykset, Infektiot ja muut taudit	Säännölliset tarkastukset ja puhdistaminen, myrkyllisten kasvien raivaus
Sairaskohtaus	Mahdollinen	Sairaus, loukkaantuminen tai mahdollinen kuolema	Opastaulussa ohjeet toimimisesta hätätilanteen sattuessa
Ilmoitustaulun puuttuminen	Mahdollinen	Hätätilanteessa tarkkojen paikannustietojen antaminen vaikeutuu. Korjaamista vaativista toimenpiteistä ilmoittaminen kunnossapitäjälle vaikeutuu.	Ilmoitustaulu jokaisessa leikkipaikassa. Ilkivallan tai hajoamisen vuoksi puuttuvat taulut korvataan mahdollisimman nopeasti.
Leikkipaikan itse tehdyt rakenteet	Mahdollinen	Rakenteet voivat aiheuttaa kaikkia tässä taulukossa esitettyjä vaaratilanteita	Säännölliset tarkastukset ja huolto. Korjaaminen turvallisiksi tai mahdollinen purku.

Leikkialueen ulkoisia vaaratekijöitä			
Vuodenaika, sää	Melko suuri	Liukastumis-, putoamis- ja kaatumisvammat. Maan jäätyminen aiheuttama turva-alustan koveneminen lisää tapaturman vahingollisuutta.	Liukkautta torjutaan leikkialueen hoitotason mukaisesti. Leikkialueilla ei ole talvikunnossapitoa.
Vesistöt, syvät ojat	Mahdollinen	Hukkuminen	Aitaaminen, riittävä etäisyys, tiedottaminen ilmoitustaululla (lapsi on aikuisen vastuulla leikkikentällä)
Vilkas liikenne	Mahdollinen	Liikenneonnettomuudet	Aitaaminen, riittävä etäisyys, tiedottaminen ilmoitustaululla (lapsi on aikuisen vastuulla leikkikentällä)

8.2. Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi tai riskien pienentämiseksi

Jatkuva valvonta ja standardien mukaiset tarkastukset ovat keskeisiä toimenpiteitä rakennetun ja käytössä olevan leikkialueen kunnon toteamiseksi ja tapaturmien ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi.

Huolto- ja korjauskäytännöt suunnitellaan ja toteutetaan niin, että leikkialueen turvallisuus kaikissa tilanteissa ja kaikissa olosuhteissa on varmistettu. Korjaukset pyritään suorittamaan heti epäkohdan ilmetessä. Tarvittaessa leikkivälineen osan tai koko välineen käyttö estetään tai väline siirretään pois leikkialueelta. Kaikista tarkastuksista ja huoltotoimenpiteistä pidetään kirjaa ja ne dokumentoidaan ja säilytetään niin, että tarvittavan tiedon löytäminen on helppoa.

Leikkialueen sisäinen liikenne suunnitellaan ja toteutetaan niin, että mahdollisesti risteävistä kulkureiteistä ei synny vaaratilanteita. Kulkua ohjataan ja rajoitetaan esim. aitarakenteilla. Eläimiä ei sallita leikkialueilla.

8.3 Turvallisuusasioihin perehdyttäminen ja kouluttaminen

Leikkipaikkojen kunnossapitoon ja tarkastuksiin nimetään vastuuhenkilöt, jotka koulutetaan tehtävään. Leikkipaikkojen hoitotöihin osallistuvat vakituudessa työsuhteessa olevat henkilöt perehdytetään tehtävään työsuhteen alussa. Puistoleikkipaikoilla työskenteleville kausityöntekijöille pidetään työsuhteen alussa koulutustilaisuus, jossa perehdytään turvallisuusasiakirjaan ja kerrotaan työtehtävät.

Teknisen yksikön työjohto järjestää tarvittavan perehdyttämisen tehtäviin. Tarvittaessa koulutuksessa käytetään ostopalveluita. Kaikista koulutustapahtumista kirjataan osallistujat ja päivämäärä sekä perehdyttämisen sisältö.

9. Ohjeet onnettomuuksien ja vaaratilanteiden varalta

Välitöntä avun pyytämistä varten leikkialueilla on infotaulu. Onnettomuustilanteissa avunpyyntö tapahtuu pääsääntöisesti matkapuhelimella. Infotaulussa on esitetty tarvittavat tiedot vaaratilanteiden ilmoittamiseksi ja hälytyksen suorittamiseksi. Kaikilla leikkipaikoilla on ilmoitustaulu, jossa ilmoitetaan yleinen hätänumero onnettomuuksien ilmoittamiseksi sekä puiston nimi, osoite ja koordinaatit.

Vaaratilanteista ja huomatuista puutteista leikkialueella voidaan ilmoittaa myös suoraan alueen ylläpidosta vastaavalle, mikäli tilanne ei vaadi välitöntä hälytystä pelastusviranomaiselle. Tällaisissa tilanteissa kaupunginpuutarhuri määrää viipymättä leikkipaikkatarkastajat paikalle toteamaan vaaran suuruus ja tarpeelliset toimenpiteet. Tällaiset käynnit kirjataan sisäiseen sähköiseen järjestelmään Toimenpidetaulukkaan.

10. Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden kirjaaminen ja ilmoittaminen

Jos leikkipuistojen kunnossapitäjä saa tietoonsa, että hänen tarjoamansa palvelu aiheuttaa vaaraa (on esim. sattunut onnettomuus tai vakava läheltä piti -tilanne) palvelun vaikutusalueella olevan henkilön terveydelle tai omaisuudelle, hänen on ilmoitettava asiasta välittömästi Tukeisiin. Leikkipuiston kunnossapitäjän on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin hän on ryhtynyt vaaran johdosta. (Kuluttajaturvallisuuslaki 8 §). Dokumentoitujen ilmoitusten säilytyksestä vastaa kaupunginpuutarhuri.

Nämä vaarailmoitukset, jotka kantautuvat puistojen kunnossapitäjälle asti, edustavat usein vain vakavimpia tilanteita. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee lain 5 §:ssä säädetyn huolellisuusvelvollisuuden täyttämiseksi seurata toiminnassaan tapahtuvia pienempiäkin onnettomuuksia ja vaaratilanteita vaikka näistä ei tarvitsikaan tehdä edellä mainittua ilmoitusta viranomaiselle.

Onnettomuudet ja vaaratilanteet (läheltä piti –tilanteet) kirjataan teknisen yksikön omaan onnettomuuskirjanpitoon (sähköinen kaupungin sisäinen kansio). Kynnys kirjausten tekemiseksi tulee pitää alhaisena ja johdon tulee mm. kannustaa työntekijöitä ilmoittamaan esimiehilleen vaaratilanteista, vaikka tapaus vaikuttaisi lievältä. Nämä ilmoitukset tulee käydä läpi säännöllisin väliajoin ja jos jokin tietty puisto/laite kerää useamman ilmoituksen, tulee tämän puiston osalta ryhtyä toimenpiteisiin riskien pienentämiseksi.

Kirjatuista tapahtumista pitää selvittää ainakin seuraavat asiat: päivämäärä ja kellonaika, tilanteen kuvaus, tapahtumapaikka, yhteystiedot, tehdyt toimenpiteet sekä kirjauksen tekijän nimi. Vähäisiä vahinkoja ei raportoida valvontaviranomaisille.

LIITE 3 Lomake Tukeisiin tehtävästä ilmoituksesta vakavista vaaratilanteista ja onnettomuuksista

11. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

Iltaisin, öisin ja viikonloppuisin leikkipaikoilla tehdään joskus ilkivaltaa, mikä saattaa aiheuttaa ennakoimattomia vaaratilanteita, koska palveluntarjoajalla ei ole kyseisinä aikoina päivystävää kunnossapitoa. Monet leikkipaikat sijaitsevat luonnonalueilla, mistä johtuen sää- yms. ilmiöt saattavat haitata, rajoittaa tai jopa estää niiden käyttöä. Osa ilmiöistä on nopeita ja vaikeasti ennakoitavia, mistä johtuen leikkipaikkojen käyttäjillä on velvollisuus arvioida tilannetta myös itse.

Leikkipaikoilla ei ole säännöllistä viikoittaista talviaikaista kunnossapitoa. Talvella leikkipaikoilta tyhjenetään roska-astiat noin kolmen viikon välein, missä yhteydessä leikkipaikan turvallisuus arvioidaan silmämääräisesti. Tarvittaessa huoltotoimenpiteitä tehdään, jos leikkipaikalla havaitaan jokin vaaraa aiheuttava vaurio tai puute. Leikkipaikkoja ei aurata talvella. Talvella ongelmia aiheuttavat muun muassa välineisiin ja maahan kasautuva lumi sekä jää, joka saattaa aiheuttaa liukastumisvaaraa ja maan kovuutta. Turvastandardit ovat kuitenkin voimassa myös talvisin, vaikka niiden toteuttaminen on sääolosuhteista johtuen lähes mahdotonta. Talviolosuhteet eivät saa kuitenkaan tehdä välineestä vaarallista. Kuluttajavirasto antaa verkkosivullaan ohjeita leikkialueiden talviajan kunnossapidosta.

LIITE 1 Rutiinitarkastuksen ja toiminnallisen tarkastuksen muistilista

LIITE 2 Toimenpidetaulukko (Tarkastus- ja toimenpidikäyntien kirjaamisen mallipohja)

LIITE 3 Lomake Tukesiin tehtävästä ilmoituksesta vakavista vaaratilanteista ja onnettomuuksista

LIITE 4: Lappset huoltokäsikirja leikkikenttävälineille